

Кубай Діана Василівна

Студентка гр. ФФзм-11, ННІНОТ, ЗУНУ, м. Тернопіль

Науковий керівник: к. е. н., доцент Коваль С. Л.

ПРАКТИКА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ЗА ВИДАТКАМИ

Видатки Державного бюджету України є важливим елементом у формуванні соціально-економічної політики держави. Маючи у бюджеті належну кількість коштів держава виконує якісно свої завдання та функції. Оскільки за рахунок видатків бюджетів держава забезпечує розвиток пріоритетних галузей економіки, соціально-культурної сфери, підтримує належний рівень соціального захисту населення, обороноздатності країни та діяльність органів державної влади, державного управління, місцевого самоврядування та ін..

Практику виконання державного бюджету за видатками у своїх наукових працях висвітлювали такі вітчизняні вчені, як Артус М. М., Галушка Є. О., Кириленко О. П., Клець Л. Є., Нечай А. А., Ніколенко Ю. В., Огонь Ц. Г., Пасіник Ю. В., Федосов В. М., Юрій С. І. та інші.

Видатки державного бюджету уособлюють економічні відносини, які виникають із розподілом централізованого фонду грошових коштів і його використанням за цільовим призначенням. Основне їх завдання – задоволення найважливіших потреб людства – безпеки держави, забезпечення громадського суспільства, державного управління, розвитку економіки та соціальної сфери.

Згідно з Бюджетним кодексом України видатки бюджету – це кошти, які спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом за винятком коштів на погашення основної суми боргу та повернення надміру сплачених до бюджету сум [1].

Виконання бюджету за видатками – це здійснення за бюджетний період асигнувань програм та заходів відповідно до закону України «Про Державний бюджет України».

Управління та організацію виконання державного бюджету забезпечує Міністерство фінансів України, виконання державного бюджету здійснюється через Кабінет Міністрів України та органи Державної казначейської служби України.

Відповідно до статті 10 Бюджетного кодексу України, видатки та кредитування бюджету класифікують за:

- програмною класифікацією, яка використовується у разі застосування програмно-цільового методу. Формується Міністерством фінансів України за пропозиціями, які подають головні розпорядники бюджетних коштів під час складання проекту закону про державний бюджет;

- відомчою класифікацією, при якій видатки розподіляються серед бюджетних установ, які мають право на взяття бюджетних коштів та виділення коштів з бюджету. На основі відомчої класифікації місцеві фінансові органи та

Державне казначейство України ведуть реєстр усіх розпорядників бюджетних коштів.

- функціональною класифікацією, яка поділяється на такі групи: загальнодержавні функції, громадський порядок, безпека та судова влада, оборона, охорона навколишнього середовища, економічна діяльність, охорона здоров'я, житлово-комунальне господарство, освіта, духовний та фізичний розвиток, соціальний захист та соціальне забезпечення.

- економічною класифікацією, яка в свою чергу поділяється на поточні та капітальні видатки [1].

До поточних видатків належать видатки на товари та послуги, виплата процентів за зобов'язаннями, субсидії й поточні трансферти, до капітальних – придбання основного капіталу, створення державних запасів і резервів, придбання землі й нематеріальних активів, капітальні трансферти та нерозподілені видатки.

Виділяють такі стадії виконання Державного бюджету України за видатками:

1) встановлення бюджетним асигнувань розпорядникам бюджетних коштів на основі затвердженого бюджетного розпису;

2) затвердження кошторисів;

3) взяття бюджетних зобов'язань;

4) отримання робіт, товарів і послуг;

5) здійснення відповідних платежів;

6) використання цих робіт, товарів та послуг на виконання бюджетних програм [2].

Для забезпечення розвитку держави кошти повинні витратитися раціонально. Вирішення цих питань потребує ефективного використання фінансових ресурсів, визначення основних засад аналізу їх витрачання. Під ефективністю слід розуміти одержання максимального ефекту від проведення певних операцій.

При проведенні аналізу ефективності витрачання бюджетних коштів використовують такі показники:

- використання коштів, які відповідають поставленим цілям;

- забезпечення черговості витрачання коштів за конкретними напрямками;

- рівень задоволення потреб населення;

- оптимізація витрачання коштів з метою вирішення завдань;

- дотримання строків оплати продукції, що купуються за бюджет держави.

Досягнення фінансової ефективності розглядають в економіці як одержання максимального ефекту за умови витрачання визначеного обсягу коштів. Сьогодення вимагає від держави все нових та нових підходів до форм та методів роботи. Потрібно ефективно управляти фінансовими ресурсами, щоб досягати відповідних цілей, та максимально задовольняти потреби громадян. Адже ефективне використання бюджетних коштів сприятиме насамперед стабільності фінансової системи держави, стане запорукою якісного економічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Організація виконання державного бюджету за видатками. URL: https://pidru4niki.com/15800119/finansivikonannya_derzhavnogo_byudzhetu_vidatkami_organah_derzhavnogo_kaznacheystva.
3. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2020–2021 рр. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/2020/> та <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/2019/>.